Chudá vdova a dvě drobné mince

Původ materiálu
Anna Peltanová
Pořadí v lekci
39

Téma

rozdělit se

Cíl

Dělíme se, jak moc?

Pro učitele

Biblický text: Mk 12,38–44; Lk 21

Výkladové poznámky

Varujte se učitelů Zákona! Kritika jejich chování, ne jejich postavení. Kontrast k té chudé vdově. Učitelé se dožadují toho, aby se s nimi všude jednalo uctivě – na tržišti, v synagoze, při stolování. Podobná varování najdeme i na adresu učedníků, např. ve sporu o prvenství (Mk 9, 34). Vyučování Božího slova a chování by mělo být propojené – skromnost, pokora, služba.

Vyjídají domy vdov a dlouho se na oko modlí. Místo toho, aby byli pokorní, skromní a sloužili druhým, tak využívají ty nejslabší. Vdovy a sirotci jsou v Ježíšově době nejzranitelnější soc. skupinou, jsou pod zvláštní Boží ochranou (Ex 22, 21–23), využívat je znamená zneužít přikázání lásky k bližnímu.

Verše 12, 41–44. Na nádvoří žen bylo 13 pokladnic ve tvaru trubky. Chudá vdova je nejchudší z chudých. Ježíš její jednání dává učedníkům za příklad. Ježíš ji nehodnotí na základě kvantity nebo kvality, darovala jen velmi malý obnos peněz. A přece to bylo víc, než dali všichni ostatní. Protože nedává z mála ale z mnoha. Umíme se rozdělit o nadbytek, ale dělit se o nedostatek je mnohem těžší – stejný motiv je i v příběhu Eliáše a vdovy ze Sarepty (1 Kr 17, 8–16). Zajímavá je i neokázalost s kterou to dělá, kontrast k učitelům Zákona.

Ježíš s ženou nemluví, ale dává ji za příklad učedníkům. Tím, že vše věnuje Bohu, dává vdova najevo, že mu důvěřuje. Její jednání se nezdá příliš praktické, když svůj poslední majetek vhodí do chrámové pokladnice, je to bláznovství, ale bláznovství víry.

Shrnutí: Oddíl vedle sebe staví učitele Zákona a chudou vdovu. Těm prvním jde o velikost a uznání, vdově jde o Boží milost, Ježíš vyzívá učedníky, aby byli podobní té vdově (Mk 10, 28). Svobodný je ten, kdo se plně spoléhá na Boha.

Odkazy

Trusina, Tomáš. Největší přikázání a chudá vdova (katecheze.evangnet.cz)

Dávám Bohu VŠECHNO? (deti.vira.cz)

Linden, Nico ter. *Povídá se... podle Marka a podle Matouše.* Benešov: Eman, 2009, kap. 42–43. ISBN 978-80-86211-66-4.

Alexander, Pat. *Průvodce Biblí.* Praha: Česká biblická společnost, 2020. ISBN 978-80-7545-097-5.

Vries, Tinie de. *Tím vše začíná.* Amsterdam: Nederlandsche Zondagsschool Vereeniging, 1989.

Pokorný, Petr. *Evangelium podle Marka.* Praha: Centrum biblických studií AV ČR a UK v Praze ve spolupráci s Českou biblickou společností, 2016. ISBN 978-80-7545-007-4.

Pro děti

Osnova:

1. Aktivita
2. Příběh vdovy
3. Zhodnocení aktivity

Předškoláci

Pomůcky: Obrázky běžně používaných věcí a potřeb: jídlo, pití, mobil, dopravní prostředky, střecha nad hlavou, učební pomůcky a podobně.

Pak nechejte děti, ať jedno po druhém odebírají věci, bez kterých se dá přežít do dalšího dne. Kolik toho zůstane? To, co zbylo, je naše každodenní živobytí.

Příběh

Druhý den po příjezdu do Jeruzaléma Ježíš opět přišel na nádvoří jeruzalémského chrámu. Přišlo k němu mnoho lidí. Někteří se chtěli jen vytahovat, jiní byli celí nedočkaví, co se od Ježíše dozví o víře a o Bohu.

A Ježíš je varoval.

„Jsou lidé, kteří dělají, že jsou hodně věřící. Uvnitř jsou ale pohané, protože v chrámě a synagoze vždy chtějí sedět v první řadě a dlouho se modlí, aby mohl každý vidět, jak jsou zbožní. Myslí si, že jsou ušlechtilí a že je má Bůh hodně rád. Věřte mi, že to tak není. Pán Bůh zná každého člověka, vidí do nás, ví, proč věci děláme. Každý z nás má nějaká obdarování, je důležité, umět se o ně rozdělit.

Za tu dobu, co tu sedím u chrámové pokladnice, jsem viděl, kolik tam bohatí lidé házejí. I když dali hodně peněz, nebude jim to chybět, nebudou se kvůli tomu muset uskromnit. (Dávají z nadbytku.) A pak šla kolem chudá vdova. Vytáhla dvě měděné mince a vhodila je do pokladnice. Obětovala prakticky všechno, co na dnešní den potřebovala. Odevzdala se Bohu se vším, co měla. (Dávala z nedostatku.)“

Aktivita: Vrátit se k obrázkům živobytí, k tomu, co dětem zbylo, přesně to vdova odevzdala Bohu. Co jí zbylo? O čem ten příběh vypovídá? O důvěře v Boží lásku – on mi dal život, on mi dal živobytí. A to všechno není moje, ale patří jemu.

Mladší školní děti

Pomůcky: děti si napíší na jednotlivé papírky (cca 10 pro každého) – věci, které potřebují na jeden den, postupně se jich zbavují, až zbyde jen jeden.

Milovat Boha i bližního

Po příjezdu do Jeruzaléma chodil Ježíš na nádvoří chrámu. Před Velikonocemi tam bylo plno lidí. Někteří byli zvědavi, co Ježíš řekne.

A Ježíš je varoval. „Jsou lidé, kteří dělají, že jsou hodně věřící. Uvnitř jsou ale pohané, protože v chrámě a synagoze vždy chtějí sedět v první řadě a dlouho se modlí, aby mohl každý vidět, jak jsou zbožní. Myslí si, že jsou ušlechtilí a že je má Bůh hodně rád. Věřte mi, že to tak není. Pán Bůh zná každého člověka, vidí do nás, ví, proč věci děláme.“

Pak se Ježíš posadil naproti chrámovým pokladnám, kam se dávaly dary na chrám. Vypadaly jako podlouhlý zvon obrácený vzhůru nohama. Byly kovové – a když do nich někdo hodil peníze, krásně to zvonilo. Čím víc peněz, tím bylo zvonění delší. Přicházeli tam bohatí lidé, a jeden po druhém házeli svoje dary. Jejich mince dlouze zvonily. Pak přišla jedna vdova. Víte,

že vdovy mívají peněz sotva na jeden den. A ona tam ty dva čtyráky, co měla na den, hodila oba. Sotva to cinklo. Ale Ježíš se právě v té chvíli obrátil na učedníky:

„Slyšeli jste to malé cinknutí, viděli jste dar té vdovy? Ta vdova dala nejvíc ze všech! Jak to?

Všichni ti bohatí dávali z toho, co jim zbylo, když si nakoupili pro sebe, vše, co potřebovali. Ale tahle chudá vdova dala jako dar celé své živobytí, všechno, zač si mohla ten den koupit něco k jídlu. Kdo tedy dal Bohu větší dar?“

Aktivita: Vrátit se k té jedné věci, která dětem zbyla – zvládly by ji odevzdat Bohu, spolehnout se, že se pán Bůh postará?

Starší školní děti

Pomůcky: Děti si napíší na jednotlivé papírky (cca 10 pro každého) – věci, které potřebují na jeden den, postupně se jich zbavují, až zbyde jen jeden.

Příběh jako u mladších školních dětí – dostat se k tomu, že žijeme v té „šťastnější“ části světa. Jak souvisí štěstí s bohatstvím?

Jsou i mezi námi chudí, jak jim můžeme pomoc? (Potravinová sbírka, Krabice od bot apod.)

Situace vdov u nás a v Ježíšově době, jiné příklady sociální nerovnosti.

Přesah

Co je to diakonie (služba potřebným, pomáhající organizace i činnost, kterou by mě dělat každý křesťan)?

Kdo může pomáhat?

Jak mohu pomáhat?

Liturgie

Písně

Tvá, Pane, láska (NEZ 717); *Já chtěl bych, Bože můj* (NEZ 320); *Stvoř srdce čisté* (NEZ 581); *Odpusť* (NEZ 330)

Biblický text k zapamatování

Nemějte starost a neříkejte: Co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. (Mt 6,31–32)

Rituál

Vystřihnout mince s nápisem „Boží milost – láska“, všechny je rozdat dětem a pak najít v kapse minci i pro sebe. Vysvětlit, že Boží milost se vlastně podobá kouzelnému zlaťáku z pohádek, když jí rozdávám, tak o ni nikdy nepřijdu.

Okénko do bohoslužeb

Dělení – donést na bohoslužby něco, co mají děti rády a dobře se to dělí (bonbony, sušenky), nechat je, aby se rozdělily s lidmi v kostele (třeba během písně), pak se vrátit k tomu, kolik si kdo nechal.

Modlitba

Děkujeme, Hospodine, za to, že ti smíme důvěřovat, smíme se dělit o vše, co nám bylo svěřeno. Amen.

Katechetické cykly
Ženy v Bibli
Biblický odkaz (kat)
Marek 12,38–44
Lukáš 21